

Door de maag

L. Polman*

Militairen en humanitairen: in de *nation-building-biz* kunnen ze niet zonder, maar vaak ook niet mét elkaar. Onderzoekster Marleen van Klingeren van de Nijmeegse Radboud Universiteit ging na hoe beide beroepsgroepen eigenlijk met elkaar communiceren en legde daartoe in Afghanistan haar oor te luisteren. Ze constateerde dat militairen informatie al gauw beoordelen als strategisch te belangrijk om met NGO's te delen en dat NGO's militairen ook zo weinig mogelijk vertellen, omdat ze bang zijn dat hun informatie voor strategische

nodigt om aan te schuiven. Gedurende de maaltijd worden dan spijkers met koppen geslagen en kunnen er weer wat Liberiaanse wegen worden geasfalteerd, en schooltjes en klinieken van daken voorzien.

Ik kan de conclusies van Van Klingeren onderschrijven. Ik zag deze hearts, minds & magentactiek ook succesvol in de praktijk gebracht in Sierra Leone. Het was 2001 en PakBat was gelegerd in Kono, Sierra Leone's 'bloed-diamanten'-district. Na elf jaar burgeroorlog

Militairen en NGO's delen zo weinig mogelijk informatie met elkaar

doeleinden misbruikt zal worden. Dat zou tot de verdenking kunnen leiden dat NGO's voor militairen spioneren, met alle mogelijke Taliban-vergeldingsacties vandien.

Dat het ook anders kan, constateerde Van Klingeren toen ze na Afghanistan neerstreek bij de VN-missie UNMIL in Liberia. Met name de overlegtactieken van de blauwhelmen uit Pakistan, met 3.400 manschappen in Liberia vertegenwoordigd, bleken tot voorbeeld te mogen strekken. Bij PakBat (*UN speak* voor Pakistan Battalion) gaat de militair-civiele liefde primair door de maag. Van Klingeren beschrijft hoe, als samenwerking weer eens geboden is, PakBat de tafels in de mess gezellig dekt, het ere-bestek tevoorschijn haalt en alle NGO's en eventueel bezoekende donorendelegaties uit-

kon districtshoofdstad Koidu het beste maar aan het rijtje Nagasaki-Mogadishu-Kabul worden toegevoegd. Alleen de glooiende, groene heuvels rondom het stadje stonden ongeschonden – er overheen tuimelde een welkom briesje naar beneden – maar het rivierdal waarin Koidu was gebouwd, was door diamantdelvers totaal omgespit. Zelfs onder de straten in het centrum van de stad hadden ze naar diamanten gezocht. Huizen en winkels waren zó diep ondergraven, dat ze waren omgevallen. Koidu's enkele hotel was in een modderige krater weggezakt.

De schaarse bezoekers aan de stad moesten uitwijken naar tenten in het PakBat-kamp. Dringender dan in Koidu kon wederopbouw nauwelijks geboden zijn, maar liever bleven rebellen en milities naar diamanten graven. Zelfs direct achter het scheermesscherpe NAVO-draad om het PakBat-kamp heen waren ze hevig illegaal aan het spitten. Maar PakBat greep

* Mw. L. Polman is freelance journalist en auteur van *'k Zag twee beren. De achterkant van de VN-vredesmissies*.

niet in. Ze lieten de bemodderde, hongerige diamantgravers aan de andere kant van het

bouwd. 'Overmorgen weer!' riep commandant Raza de gasten bij de poort na. Toen de rebellen

Lekker eten was ook in Sierra Leone onderdeel van de PakBat-doctrine

draad liever zien hoe het leven óók kon zijn als je je zaakjes maar voor elkaar had.

De Pakistani hadden hun liefde voor de badminton sport naar Koidu meegenomen. In smetteloze korte witte broeken renden ze achter de witte shuttles aan, uitgelaten van de pret. Kinderen met grote snottebellen probeerden intussen luidruchtig hun aandacht te trekken. 'Hey you! Gimme schoolpen!' 'Wat nou schoolpen!?' riepen de Pakistani terug. 'Ga eerst maar aan jullie vaders vragen om een school voor jullie te bouwen!' Het klonk misschien onaardig, maar het was voor hun eigen bestwil, legden ze me uit.

Lekker eten was ook in Sierra Leone een belangrijk onderdeel van de PakBat-doctrine. *Toute* Koidu werd voor de Pakistaanse soiréetjes uitgenodigd: alle *programme directors* van de NGO's in Kono, Chief Rambo van het RUF en het Kamajor-leiderschap. De curry's smolten op de tong, de chapati's stoomden, de NGO's prezen hun wederopbouwprogramma's aan en het RUF en de Kamajors aten hun buiken vol en slaagden er *en passant* in om Unicef en Care ook nog wat diamantjes aan te smeren.

Tegen de tijd dat de theepotten op tafel kwamen, waren de meeste aanwezigen het met elkaar eens: er moest een school worden ge-

en de milities in het olifantengras verdwenen, hoorde ik zacht gekletter. 'Ons bestek', zei de PakBat-commandant. 'Dat stelen ze altijd.' Een kleine prijs voor alweer een triomf van militair-civiele communicatie. ■